

METODA PROJEKTÓW W EDUKACJI MAŁYCH DZIECI.

Metoda projektów jest sposobem wspierania aktywnego, zaangażowanego i celowego uczenia się dzieci.

Dzieci przez dłuższy czas, zazwyczaj kilka tygodni, prowadzą pogłębione badania na określony temat. Temat wypływa z zainteresowań dzieci, budzi ich żywą ciekawość, łączy się z ich doświadczeniami i dotyczy najbliższego otoczenia.

Projekt ma określoną strukturę, składa się z trzech faz: rozpoczęcia, realizacji projektu i zakończenia. Dzieci zaangażowane są w cały proces, we wszystkie etapy projektu.

Większość pracy w projekcie polega na szukaniu przez dzieci odpowiedzi na postawione przez siebie pytania i hipotezy dotyczące badanego tematu. Dzieci szukają odpowiedzi poprzez wielokrotne obserwacje, badania, eksperymenty, ankiety, wyprawy terenowe, rozmowy ze sobą wzajemnie i z ekspertami.

Istotną częścią projektu jest również to, że dzieci konstruują reprezentacje, czyli odzwierciedlają, przetwarzają zdobytą wiedzę w postaci opisów, konstrukcji, wytworów, odgrywania ról, różnego rodzaju zabaw, w ten sposób integrując i porządkując zdobytą wiedzę.

W czasie projektu dzieci mają okazję do pracy samodzielnej, w małych grupach i w całej grupie. Dzięki podejmowaniu wspólnych działań związanych z rozwiązywaniem problemów dzieci rozwijają umiejętności pracy zespołowej.

Nauczyciel jest ich przewodnikiem, wspiera je, inspiruje, pomaga dzieciom zorganizować ich doświadczenia, ale nie wyręcza, nie daje gotowych rozwiązań. Główna praca jest wykonywana przez same dzieci, nawet te najmłodsze.

Jednym z najistotniejszych aspektów pracy w projekcie jest to, że dzieci są współtwórcami projektu, są pełne inicjatywy, ciekawości, ożywione i zaangażowane.

STRUKTURA PROJEKTU

Metoda projektu – to twórcze odkrywanie świata przez dzieci. To sposób pracy zgodny z możliwościami i rytmem każdego dziecka. Nauczyciel jest koordynatorem i towarzyszem dziecięcych poszukiwań. W projektach – to dzieci wymyślają temat, stawiają pytania, wymyślają sposoby docierania do odpowiedzi. Nadają rytm i kierunek podążania – tworzą rzeczywistość przedszkolnego dnia, tygodnia i miesiąca.

Nauczycielowi pozostaje uważne kroczenie za nimi oraz baczne obserwowanie tego rytmu i kierunku podążania, nadawanie mu pewnego rodzaju systematyczności i zewnętrznej oprawy mającej formę różnorodnych spisów, map pamięci czy siatek nowych pojęć.

FAZA I

ROZPOCZĘCIE PROJEKTU - WYBÓR TEMATU I PRZYGOTOWANIE DO ROZPOCZĘCIA PROJEKTU.

- Wstępny wybór tematu na podstawie zainteresowań dzieci lub z inicjatywy nauczyciela.
- Wstępne przygotowanie projektu przez nauczyciela – siatka wstępna.
- Zajęcia wprowadzające i budowanie wspólnych doświadczeń dla całej grupy.
- Decyzja, czy temat jest odpowiedni i możliwy do realizacji.
- Ustalenie zasobu wiedzy dzieci – siatka tematyczna zrobiona wspólnie z dziećmi.
- Formułowanie pytań i hipotez związanych z tematem projektu.
- Przygotowania do prowadzenia projektu: przygotowanie sali, gromadzenie materiałów, miejsce projektu w planie dnia, poinformowanie rodziców – zaproszenie ich do współpracy (list, informacje na tablicy ogłoszeń).

FAZA II

REALIZACJA PROJEKTU – SZUKANIE ODPOWIEDZI NA PYTANIA POPRZEZ AKTYWNOŚĆ BADAWCZĄ ORAZ ODZWIERCIEDLANIE ZDOBYTEJ WIEDZY.

- Przygotowanie aktywności badawczej – wspólne z dziećmi zastanowienie się, gdzie i w jaki sposób można znaleźć odpowiedzi na konkretne pytania.
- Prowadzenie różnorodnych działań badawczych, np. wyprawy terenowe, eksperymenty, ankiety, wizyty ekspertów
- Omawianie doświadczeń: dyskusja, spisanie odpowiedzi na pytania, prezentacja szkiców, tabel, eksponatów, wystawa zdjęć.
- Odzwierciedlenie zdobytej wiedzy za pomocą opisów, rysunków, działań konstrukcyjnych, różnego rodzaju zabaw czy odgrywania ról.
- Powrót do siatki tematycznej, weryfikacja hipotez, formułowanie nowych pytań.
- Współpraca z rodzicami przy realizacji projektu.

FAZA III

ZAKOŃCZENIE PROJEKTU – PODSUMOWANIE PROJEKTU I PREZENTACJA EFEKTÓW.

- Podjęcie decyzji przez nauczyciela o zakończeniu projektu.
- Podsumowanie zdobytej wiedzy i doświadczeń – dyskusja, przegląd zgromadzonej dokumentacji, uzupełnienie siatki.
- Przeprowadzenie działania kulminacyjnego: wystawy, ilustrowane kroniki, przedstawienia, występy, prezentacje.
- Analiza projektu i ocena realizacji celów przez nauczyciela.

- Współpraca z rodzicami przy zakończeniu projektu (wspólne świętowanie, docenienie trudu i zaangażowania dzieci).

Co zyskują dzieci dzięki metodzie projektów?

- zyskują możliwość poznawania bliskiej sobie rzeczywistości, tego, co je interesuje, fascynuje;
- zyskują swobodę w działaniach, mają czas na pogłębienie swoich doświadczeń, rozwija się wówczas ich ciekawość, kreatywność, wrażliwość na świat;
- dostając możliwość wyboru, dzieci uczą się wybierania, decydowania;
- uczą się stawiać hipotezy, formułować pytania, eksperymentować, planować, sprawdzać wyniki;
- dzięki wglębieniu się w temat, dzieci poznają jakąś część otaczającego je świata, pogłębiają zrozumienie zjawisk i wydarzeń zachodzących w ich otoczeniu, poznają prawidłowości, reguły, związki przyczynowo – skutkowe zjawisk, przedmiotów. Dzięki temu świat staje się bardziej zrozumiały i przewidywalny;
- dzięki intensywnej aktywności badawczej rozwija się też pamięć dzieci, zwiększa się zrozumienie symboli graficznych, matematycznych, zwiększa się zasób słownictwa;
- doświadczając, że projekt to pewien cykl, który ma swój początek i koniec, dzieci mają spostrzec, jak wiele się nauczyły, uczą się ciągłości czasu i tego, że każde zadanie ma pewien rytm;
- biorąc udział w różnego rodzaju dyskusjach podsumowujących, oglądając dorobek grupy dzieci zaczynają rozumieć też, czym jest proces uczenia się, nabierają zaufania do swoich zdolności badawczych i konstrukcyjnych;
- dzieci uczą się dyskusowania ze sobą, przyjmowania krytyki, innego punktu widzenia, negocjowania;
- uczą się dzielenia się zadaniami, odpowiedzialnością, potrafią wspólnie zorganizować sobie pracę;
- uczą się wytrwałości w prowadzeniu działań;
- uczą się wzajemnego pomagania i wspierania się, stają się bardziej otwarte na kontakty z innymi;;
- doświadczają wartości tego, że są różnorodne pomysły, że grupa jest czymś ciekawym, że warto przychodzić do innych z pomysłami;
- dzieci uczą się świętować swój sukces, dzielić radość i dumę z osiągnięć z innymi, zyskują umiejętność prezentacji swoich dokonań;
- metoda projektów w znaczący sposób rozwija w dzieciach inicjatywę, samodzielność, zaufanie do swojej wiedzy i możliwości, w związku z tym, że poważnie traktowane są ich pomysły, wiedza i zaangażowanie. W konsekwencji buduje się poczucie wartości u dzieci.

Literatura:

- „Edukacja w przedszkolu” - nr 57, kwiecień 2011 – RAABE
- „Metoda projektów w edukacji małych dzieci” – Instytut Małego Dziecka Astrid Lindgren, Poznań 2009r.
- „Mali badacze” - Judy Harris Helm, Lilian G. Katz, Wydawnictwa CODN, Warszawa 2003r.

Opracowanie:
Arleta Kaczmarek
Bożena Nowak